

Naptárak és ünnepek III-IV.

Népek naptárai, ünnepei, szokásai

Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

9. évfolyam

Toleranciára nevelés

A modul szerzői: Dr. Albert Judit és Dr. Victor András

Címlapkép: szkc209_04_05_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	6 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A tanuló ismerje meg más népek és kultúrák naptárrendszerét, azok tudományos és a hagyományokban gyökerező alapjait. Szokjon hozzá ahhoz, hogy ugyanazt sokféleképpen ki lehet fejezni. Barátkozzon meg másfajta nevekkel, dátumokkal, ünnepekkel. Szerezzen alapvető csillagászati ismereteket a naptárakkal és időszámítással kapcsolatban.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: hagyomány; életmód: ünnepek; világkép: tudomány, idő; kultúra: interkulturalitás Tartalom: A modul a csillagászati ismeretek segítségével mutatja be a szoláris és lunáris naptárakat. Ismerteti a keresztény, az iszlám és a zsidó naptárak kialakulását és rendszerét, tárgyalja a legfontosabb ünnepeket.
Megelőző tapasztalat	Naptárak és ünnepek I-II. modul; alapvető földrajzi és matematikai ismeretek; előismeretek a Bibliáról, más népek hagyományairól
Ajánlott továbbhaladási irány	Földrajzi ismeretek, népek szokásai, művészeti és irodalmi alkotások az időről
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: tolerancia, nyitottság A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információk rendszerezése, szabályalkotás, szabálykövetés, rugalmasság Társas kompetenciák: empátia, véleményalkotás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Hon és népismeret; Életvitel és gyakorlati ismeretek, Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra Tantárgyakhoz: Magyar irodalom és nyelvtan, matematika, földrajz, etika Modulokhoz: Naptárak és ünnepek I. (szkc207_04_05), Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok (szka207_09), Kultúrák találkozása (szka208_33), Zulejka és társai (szka210_49), Zsidó kultúra (szkc210_04), Miben hiszünk? Hit, vallás, tolerancia (szkc211_07)
Támogató rendszer	Hahn István: <i>Naptári rendszerek és időszámítás</i> . Filum, 1998 Makai György: <i>Allah és gyermekei</i> . Kozmosz Könyvek, 1980

Módszertani ajánlás

Időfelhasználás

A három tanórányi modult megszakítás nélkül dolgozzuk fel, nem célszerű több részre bontani.

Tér-terem elrendezés

A terem legyen átrendezhető, szabad mozgásra, körben, illetve kiscsoportban ülésre, pármunkára alkalmas.

Eszközök

Szükség van filctollakra, íróeszközökre, A/4 –es lapokra, plakátpapírra. A világháló elérhetősége megkönnyíti és kitágítja a szemléletformálás lehetőségeit.

Könyvek, képek, illusztrációk.

Csoportok

A tanulók párokban, kiscsoportokban, illetve egész csoportban dolgoznak. A csoportalakításhoz a konkrét feladatoknál segítséget kapnak.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat

A téma a csillagászati ismereteken keresztül tárgyalja a ma használatos naptári modellek egy részét. A gyerekek érdeklődésének megfelelően helyezzük a hangsúlyt egyik vagy másik naptári modellre, építsünk azokra az ismeretekre, amelyek gyerekek tapasztalataiból és élményeiből származnak.

Az egyes tevékenységek szervezésével kapcsolatos javaslatok

Az előzetesen végzett gyűjtőmunka megkönnyíti a témára való hangolódást.

Speciális javaslatok a fejlesztendő kompetenciával kapcsolatban

Ügyeljünk az érzékenységre, a kisebbségben lévők szokásainak, vallásgyakorlásának tiszteletben tartására. Hívjuk fel a figyelmet arra, hogy bárhová utazunk, tájékozódni szükséges a helyi szokásokról, az ünnepnapokhoz fűződő rituálékról, azok tiszteletben tartása kötelességünk.

Értékelési ajánlás

A tanultak alapján bizonyos történelmi események egyidejű ábrázolása a keresztény, zsidó és mohamedán időszámítás szerint. A hasonlóságok kimutatása. A szokatlan jelölésmódok használata és megszokása.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

- P1 – Az évszakok változásának csillagászati alapjai
- P2 – A Nap, Föld, Hold mozgása
- P3 – A holdfázisok értelmezése
- P4 – Szólások és versek a Holddal kapcsolatban
- P5 – Julianus-naptár
- P6 – Gergely-naptár
- P7 – Az iszlám időszámítás története
- P8 – A zsidó naptár

Diákmellékletek

- D1 – A Nap, a Föld és a Hold rendszerének modellezése
- D2 – Az évszakok váltakozásának csillagászati alapjai
- D3 – A Hold mozgásai
- D4 – A holdfázisok
- D5 – Szólások és versidézetek a Holddal kapcsolatban
- D6 – A Julianus naptár
- D7 – A Gergely-naptár
- D8 – Az év és hónapok hosszának viszonya
- D9 – A mohamedán naptár
- D10 – A zsidó naptár